

مراحل پرورش کرم ابریشم

کرم ابریشم بیش از چهار هزار سال توسط مردم پرورش داده می شد این کارنخستین بار در چین در حدود ۲۶۰۰ سال قبل از میلاد مسیح آغاز شد. اخیرا از مواد مصنوعی موادی شبیه به ابریشم ساخته می شود، اما تقاضا برای ابریشم طبیعی هنوز بالاست و کرم های ابریشم به خاطر تولید نخ های ابریشمی به کار برده می شوند. عمل پروراندن کرم ابریشم نوغانداری نامیده می شود. یک کرم بالغ طول قدش به پنج تا هفت سانتی متر می رسد او یک کارگر شگفت انگیز است فقط در طی چند روز یک کرم ابریشم تنها پيله ای می تند که می تواند ششصد متر نخ ابریشم از آن برداشت کرد اما باز به بیست و پنج هزار پيله نیاز است تا نیم کیلو نخ ابریشم خام تولید شود. امروزه بیشتر نخ ابریشم به وسیله چین و هندوستان تولید می شود.

هرسال ۶۰۰۰۰ تن ابریشم خام تولید می شود و تبدیل به پیراهن - لباس - روتختی - پرده و دیگر فراورده ها می شود. این یک صنعت بزرگ است؛ مخصوصا در چین ده میلیون کشاورز چینی کرم ابریشم پرورش می دهند. در دنیا انواع مختلفی از کرم ابریشم برای تولید ابریشم مورد استفاده قرار می گیرد حتی نوعی از کرم ابریشم پيله را با همکاری

کرم دیگری می تند و نخ دولایه تولید می کنند. اگر چه نخ های مصنوعی مانند نایلون و پولیستر وجود دارند که محکمتر و ارزان تر از ابریشم هستند و قیمت آنها پایین تر است اما ابریشم به یک کالای تجملی تبدیل شده است و هنوز مورد تقاضا است زیرا در نگاه و احساس عالی است.

مراحل پرورش کرم ابریشم:

تفریخ: خروج کرم از تخم را تفریخ گویند که در شرایط مساعد سیزده روز طول می کشد. پس از اینکه اولین آثار تفریخ مشاهده شد لازم است جهت تفریخ یکنواخت به مدت چهل و هشت ساعت در اتاقی کاملاً تاریک که دارای دمای ۲۵ درجه سانتیگراد و هشتاد درصد رطوبت داشته باشد قرار گیرد. رنگ تخم ها در ابتدا آبی روشن است که درست قبل از خارج شدن کرم ها از تخم تیره رنگ می شوند.

کرم جوان:

کرم ابریشم معمولاً دارای پنج مرحله تغذیه و چهار مرحله پوست اندازی است که به هر مرحله از تغذیه «سن» و به هر مرحله از پوست اندازی «خواب» گفته می شود. می توان گفت که کرم ابریشم دارای ۵ سن و ۴ خواب است سنین ۱ و ۲ و ۳ را «کرم جوان» گویند. سنین کرم جوان حدود یازده روز طول می کشد.

کرم بالغ:

سنین ۴ و ۵ به نام کرم ابریشم بالغ نامیده می شود که ۱۵-۱۶ روز به طول می انجامد در پایان سن پنجم کرمها از اشتهای افتاده و از تغذیه باز می مانند جثه آنها کوچک شده و به رنگ زرد و شفاف در می آیند که در این زمان با گذاشتن وسایل پيله تنی بر روی کرمها موجبات تنیدن پيله فراهم می آید.

عادت غذایی کرم ابریشم:

کرم ابریشم از برگ درخت توت برای تغذیه استفاده می کند و هیچ غذای دیگری را نخواهد خورد برگ های توت باید بلا فاصله بعد از بیرون آمدن کرم از تخم در اختیارش قرار گیرد برگهای تازه و لطیفی که مورد نیاز کرم جوان است در اوایل بهار در دسترس است. برگهای کهنه در سه مرحله اول زندگی کرم ابریشم «کرمهای جوان» بسیارخشن است در دوره چهارم و پنجم زندگی «کرم های بالغ» می تواند از برگهای سخت و خشن استفاده کنند. برگها باید عاری از مواد آفت کش باشند. بعد از جمع آوری مقدار زیادی از شاخه های درخت توت با برگ های تازه به عنوان ذخیره غذایی باید آنها را به مدت سه دقیقه در محلول گند زدا قرار داد. سپس برگها باید در زیر شیر آب خوب شسته شود تا تمام برگها خوب پاک و شسته شود زیرا می تواند باعث کشته شدن کرم های ابریشم شود بعد با تکان دادن آب اضافی برگها گرفته شده و در کیسه های پلاستیکی و جای خنک نگه داری شود.

تشکیل پیله:

ابتدای هرتابستان پروانه کرم ابریشم از پیله خارج می شود پروانه ماده پس از جفت گیری ۴۰۰ تخم کوچک می گذارد؛ طی تقریباً دو هفته یک کرم ابریشم ۳ میلی متری از تخم خارج می شود به آنها برگ درخت توت سفید داده می شود که حریصانه آنها را می بلعند. سپس طی چهار مرحله پوست اندازی می کنند تا کاملاً بالغ شوند. بعد از حدود یک ماه هر کرم ابریشم شروع به رسیدن پیله اطراف خودش می کند این کار به وسیله غده ترشح کننده کرم ابریشم انجام می شود.

کرم ابریشم یک تار ابریشمی نازک ترشح می کند و بعد با چسبی که تهیه می کند پیله را به صورت سطح صافی به هم می چسباند. این کار سه روز و سه شب طول می کشد که بسته به خصوصیات نوع و روش پرورش کرم ابریشم ، یک پیله می تواند وزنی در حدود ۱/۵ تا ۲/۵ گرم داشته باشد. اگر چه پیله به عنوان محصول اصلی استفاده نمی شود در عوض برای تهیه ابریشم خام به کار می رود دو تا سه روز بعد از تشکیل پیله کرم درون

آن به شفیره تبدیل می شود و تقریباً بعد از دو هفته به صورت پروانه از پیله خارج می شود. از شفیره کرم ابریشم برای تهیه غذای ماهی - لوازم دارویی و آرایشی می شود.

باید توجه کنید که طول رشته نخ ابریشمی یک پیله ممکن است ۳۰۰ تا ۹۰۰ متر باشد خروج پروانه از پیله می تواند این رشته نخ را تکه تکه کند در حالی که ابریشم از پیله کامل که شفیره داخل آن است به دست می آید. در یک مزرعه پرورش کرم ابریشم پروانه های بالغ فقط به اندازه مورد نیاز اجازه دارند از پیله خارج شوند باقیمانده به وسیله گرما در درون پیله کشته می شوند. برای اینکه ابریشم بتواند رسیدگی و به پارچه تبدیل شود. پروانه کرم ابریشم رنگ متمایل به زرد با بدنی کلفت و پرموی دارد. عمر پروانه بالغ مدت بسیار کوتاهی است به اندازه کافی طولانی برای این که پروانه بتواند تخمگذاری کند.

مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان شهرضا

واحد امور دام